

2014 W1319

5 februari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken,

tegen:

(*wijlen*) kapelaan [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het bisdom van 's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 september 2014.

Op 12 november 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mgr. [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 6 januari 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Berckel- van der Rijken.

Namens het bisdom is verschenen de heer [naam], kanselier van het bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

2.1. Op de Huishoudschool in [plaats] eind vijftiger jaren kreeg klaagster godsdienstles van aangeklaagde, kapelaan [naam]. Onder het mom van het scheppingsverhaal is het diverse keren, in elk geval drie maal, gebeurd dat aangeklaagde bij meisjes de borsten betastte om zogenaamd een rib te nemen van Eva om Adam te maken. Dat heeft klaagster een aantal keren gezien en zij vond dit raar. Het riep een niet goed gevoel op. Op een dag moest klaagster zelf naar voren komen in de klas. Dit weigerde ze te doen. Ze schrok van zichzelf dat ze dit weigerde. Aangeklaagde zei niets, maar riep een ander meisje naar voren. Klaagster gaf het meisje, [naam], een elleboogje dat ze niet moest gaan maar zij ging toch naar voren. Toen deed hij het weer. Er werd op school weinig over gepraat. Thuis durfde klaagster er ook niet over te vertellen.

2.2 Als meisje van 14/15 jaar wist klaagster er niet zo goed raad mee. Klaagster was als kind heel erg braaf en preuts. Ze wist wel dat het iets gekks was. Of iets stoms. Het was een kapelaan, iemand waar je eigenlijk tegenop zag. Het is voor haar nog steeds alsof het gisteren is gebeurd.

2.3 Klaagster wil dat er geluisterd wordt naar haar verhaal. Klaagster wil gerechtigheid.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mgr. [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch heeft in zijn reactie aangegeven dat het omschreven misbruik een gebeurtenis betreft die, zonder vooruit te willen lopen op het onderzoek van de Klachtencommissie, op zichzelf zeer te betreuren is en waarvoor de kerk zich moet schamen. Medelevens en excuses zijn hier op zijn plaats, doch bovenal dient aan slachtoffers recht te worden gedaan en zo nodig hulp te worden geboden. Het is daartoe van groot belang dat alle klachten grondig en objectief worden onderzocht, waartoe het bisdom uiteraard volledig medewerking zal verlenen. Naar aanleiding van de klacht van klaagster heeft het bisdom naar vermogen onderzoek verricht in zijn archieven. Aangeklaagde was van augustus [jaartal] tot februari [jaartal] kapelaan van de [parochie] te [plaats], waarna hij conrector is geworden van het Moederhuis van de [congregatie] en godsdienstleraar aan de LTS te [plaats]. In [jaartal] is hij benoemd tot kapelaan te [plaats] in welke functie hij op [datum] overleed.

Het bisdom is bekend met een tweetal eerdere klachten tegen aangeklaagde over seksueel misbruik.. Ook is het bisdom bekend met het feit dat kapelaan [naam] begin [jaartal] in verzekerde bewaring heeft gezeten en dat er een veroordeling heeft plaatsgevonden. Overigens is niet duidelijk op basis van welk strafbaar feit deze veroordeling heeft plaatsgevonden. Per [datum] is kapelaan [naam] ontslagen als godsdienstleraar vanwege de opspraak. De rapporteur van de Commissie Deetman heeft geconcludeerd dat door kapelaan [naam] rond [jaartal] waarschijnlijk seksueel misbruik heeft plaatsgevonden. Hoewel het bisdomarchief geen uitsluitel geeft, lijken de correspondentie en veroordeling aan te geven dat er rond kapelaan [naam] althans in [jaartal] iets ernstigs aan de hand is. De bisschop eindigt zijn brief met de mededeling dat, indien de Klachtencommissie tot het oordeel komt dat een spijt betuiging van zijn kant bij kan dragen aan de verwerking van de gebeurtenis door klaagster, hij daartoe uiteraard bereid is.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Ten aanzien van de vraag of de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure, overweegt de Klachtencommissie het volgende. Aangeklaagde heeft tijdens de godsdienstles in elk geval drie maal minderjarige meisjes betast aan hun borsten. Aangeklaagde zei dat dit was om het verhaal van Adam en Eva aanschouwelijk te maken. Het kwam echter naar het oordeel van de Klachtencommissie zo vaak voor (tenminste driemaal in dezelfde klas) dat het aannemelijk is dat de handelingen van aangeklaagde een seksuele lading hadden. Klaagster is van dit seksueel misbruik noodgedwongen toeschouwer geweest. Zij bevond zich ten opzichte van

aangeklaagde in een afhankelijkheidspositie en kon derhalve ook moeilijk de klas uitlopen. Ten aanzien van klaagster zijn de handelingen van aangeklaagde dus eveneens aan te merken als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer zevenenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Klaagster heeft haar verhaal niet groter gemaakt in de loop van de tijd. Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door een reeds door deze Klachtencommissie gegrond verklaarde klacht, met kenmerk 2012 T671.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van 's- Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 5 februari 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.